

Venäjän talouskriisi

likka Korhonen

Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitos (BOFIT), Suomen Pankki

Ennennäkemätön pakotekokonaisuus

- Hyvin tiivis koordinaatio Euroopan unionin ja Yhdysvaltain välillä – merkittävä osa maailmantaloudesta mukana
- Ei mitään transaktioita keskuspankin kanssa; erittäin merkittävä osa valuuttavarannosta jäädytetty (noin 2/3 jäädytetty, noin 1/5 kullassa)
- USD-transaktiot kiellettyjä isoimmilta valtionpankeilla
- Suurimmat pankit ulos SWIFT-verkostosta (merkittävimmät poikkeukset Sberbank ja Gazprombank) – noin 80 % Venäjän pankkisektorista (taseella mitattuna) erilaisten pakotteiden alaisena
- Rahoitus kielletty valtiolta, suurimmilta pankeilta (myös yksityinen Alfa Bank) sekä monilta isoilta valtionyrityksiltä
- Vientikieltoja (korkeaa teknologiaa, kaksikäyttötuotteita, lentokoneet ja niiden osat)
- Ei venäläisiä lentokoneita EU-maiden jne. ilmatilassa – Venäjä kieltänyt vastavuoroisesti osalta EU-mailta ylilennot alueellaan
- Keskuspankki on kieltänyt venäläisiä markkinaosapuolia ostamasta ulkomaalaisilta venäläisiä arvopapereita (eli ulkomaalaiset sijoittajat ovat jumissa Venäjällä)
- Vastapakotteina tulossa lisää vienti- ja tuontikieltoja (Putinin ukaasi 8.3.2022)

Venäjän taloustilanne 11.3. I

- Finanssikriisi
- Sunnuntaina 27.2. alkoi merkittävä talletuspako, se on jatkunut, vaikkakin vähäisempänä
- Ohjauskorko nostettiin 20 prosenttiin 28.2.
- Ruplan arvo heikkeni välittömästi noin 30 %, myöhemmin vielä lisää (11.3. aamulla n. 135 RUB/USD, vuoden alussa 75 RUB/USD); keskuspankki on asettanut vientiyrityksille määräyksen kotiuttaa vähintään 80 % vientituloista
- Keskuspankki kieltänyt yksityisiltä ihmisiltä valuutan vaihtamisen, omalta tililtä saa valuuttaa nostaa
- EKP on lopettanut ruplan virallisen noteerauksen heikon markkinalikviditeetin takia
- Erittäin monet ulkomaalaiset yritykset ovat ilmoittaneet lähtevänsä Venäjältä, myös energiasektorilla - Tosin omaisuuden myynti ei juuri nyt onnistu

Venäjän taloustilanne 11.3. II

- Osakepörssi pysynyt kiinni kaksi viikkoa; esim. Sberbankin ja Gazpromin osakkeita noteerataan muuallakin, hinnat laskivat 95-98 %!
- Finanssiministeriö ilmoitti, että Kansallisen hyvinvoinnin rahastosta käytetään 1000 mrd. ruplaa (nykykurssilla noin \$9,5 mrd.) venäläisten osakkeiden ostamiseen
- Ulkomaisten velkakirjojen takaisinmaksu ruplilla ”ei-ystävällisille maille”; Fitchin mukaan tämä olisi samaa kuin maksukyvyttömyys (ajankohtainen huhtikuun puolivälissä)
- **Venäjän BKT supistuu tänä vuonna erittäin selvästi (noin 10 %)**; merkittävästi heikentyvä ruplan arvo ja kaupankäynnin vaikeutuminen merkitsevät sitä, että **tuonnin määrä supistuu vielä enemmän (noin 50 %)**
- Kotitalouksien reaalitytulot olivat jo ennen tätä kriisiä alla vuoden 2013 tason, nyt ne tippuvat entisestään
- Inflaatio kiihtynyt jo nyt
- **Venäjän suurin talouskriisi Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen**

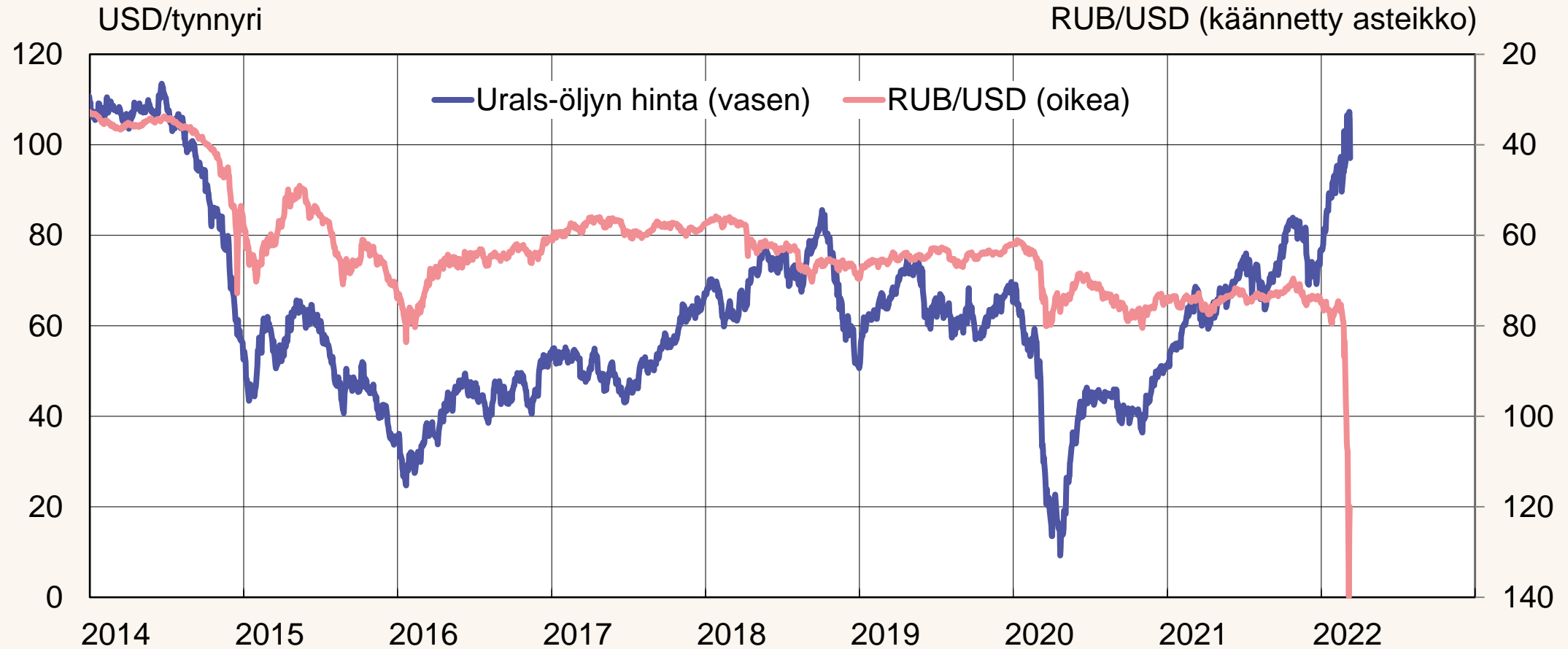
Ruplan heikkenemisen hintavaikutukset vasta alkaneet

Kuluttajahintaindeksin muutos viikoittain

Lähteet: Rosstat ja Macrobond.

Öljyn hinta ja ruplan kurssi

Lähde: Reuters.

Mutta kaasua virtaa

Kaasun tuonti Venäjältä EU:hun, miljoonaa kuutiometriä/päivä

Lähteet: Gazprom ja Macrobond.